

ÚPLNÉ ZNENIE SMERNICE č. 207

vyhotovené ku dňu 31.5.2024

Etický kódex Žilinskej univerzity v Žiline

Článok 1

Preambula

Žilinská univerzita v Žiline (ďalej len „UNIZA“) je verejnoprávnou a samosprávnou vzdelávacou, vedeckou a umeleckou inštitúciou. Poslaním UNIZA je rozvíjať vzdelanosť na základe vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti v duchu národných a demokratických tradícií, rozvíjať harmonickú osobnosť, mravnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku a prispievať tiež k rozvoju vzdelanosti, vedy, kultúry pre blaho celej spoločnosti. Svojou činnosťou prispieva k rozvoju vzdelanosti ako súčasťou kultúry a k zvyšovaniu vedeckej, technickej, hospodárskej a umeleckej úrovne spoločnosti. V tejto činnosti nadväzuje na celosvetový vývoj vedy, techniky, umenia a kultúry, usiluje sa o intenzívnu spoluprácu so zahraničnými vzdelávacími inštitúciami a inštitúciami vedy a výskumu.

Vzdelanie je jednou zo základných ľudských hodnôt, je zároveň cieľom aj prostriedkom objavovania sveta i seba samého, je účinným nástrojom mravného zdokonaľovania.

Na UNIZA sa zaručujú akademické slobody a akademické práva pre všetkých členov akademickej obce. Využívanie akademických slobôd a akademických práv musí byť v súlade so zásadami demokracie, humanity a s právnym poriadkom.

Činnosť akademickej obce a ďalších zamestnancov univerzity je založená na dodržiavaní a plnom rešpektovaní princípov humanizmu, rovnosti príležitostí, rodovej rovnosti, slobody, demokracie, ohľaduplnom prístupe k životnému prostrediu, ale aj dobrej pedagogickej a vedecko-výskumnej praxe. Aktívne uplatňovanie princípu ústretovej spolupráce a kolegiality vedie k vzniku živej UNIZA komunity, ktorá presahuje hranice formálneho spoločenstva tvoreného len na základe existujúceho pracovno-právneho vzťahu alebo zápisu na štúdium.

Etický kódex Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej len „Etický kódex“) vyjadruje základné, mravné a etické požiadavky na akademickú obec a ďalších zamestnancov univerzity v zhode s Ústavou SR, so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov, so Štatútom UNIZA a ďalšími vnútornými predpismi UNIZA. Rovnako dôležitá je aj plná akceptácia Európskeho kódexu etiky a integrity výskumu, ako aj zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou v znení neskorších predpisov tzv. antidiskriminačného zákona.

Etická komisia pri svojej práci rešpektuje hodnoty a princípy ochrany ľudských práv, pri svojom rozhodovaní uplatňuje a riadi sa Norimberským kódexom, Helsinskou deklaráciou, Listinou základných ľudských práv a slobôd, Protokolom o zákaze klonovania ľudských bytostí, Charte práv pacienta a ostatnými platnými právnymi predpismi SR a EÚ.

Cieľom Etického kódexu je určiť súhrn pravidiel správania sa zamestnancov a študentov univerzity a tým predchádzať vzniku sporných situácií. Plnením stanovených pravidiel Etického kódexu sa tento stáva prirodzenou súčasťou univerzitného prostredia ako aj správania sa zamestnancov a študentov univerzity.

UNIZA je modernou vzdelávacou a výskumnou inštitúciou, ktorá kladie dôraz na dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorý spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

Pri dodržiavaní zásady rovnakého zaobchádzania prihliada UNIZA na dobré mravy a ochranu pred diskrimináciou, zároveň plne podporuje rovnakú možnosť a rovnakú účasť mužov i žien vo všetkých oblastiach svojej činnosti a je zástancom vyrovnávania rodových rozdielov medzi ženami a mužmi v miere participácie, možnostiach prístupu, právach, ako aj výsledkoch v ktorejkoľvek oblasti ich pôsobenia.

Správanie, ktoré nie je v súlade s týmto Etickým kódexom poškodzuje záujmy UNIZA.

Článok 2

Všeobecné etické zásady

Všetky osoby zamestnané alebo študujúce na univerzite:

1. Sa riadia nasledovnými etickými princípmi: ľudskosť, rozumnosť, čestnosť, slušnosť, korektnosť, taktnosť, ohľaduplnosť, zodpovednosť, zmysel pre povinnosť, rešpektovanie dôstojnosti iných a vedomie si vlastnej dôstojnosti a cti.
2. Rešpektujú základné ľudské práva a slobody a svojím konaním prejavujú vzájomnú úctu voči každému, rešpektujú rovnaké práva pre všetkých bez rozdielu rasy, národnosti, pohlavia, veku, vierovyznania, sexuálnej orientácie, sociálneho a zdravotného znevýhodnenia. Netolerujú neetické prejavy na pôde univerzity ani mimo ňu.
3. Udržávajú si svoju nezávislosť a slobodu: rozhodovania, kritického myslenia, bádania, výskumu, výberu štúdia v rámci akreditovaných študijných programov, otvorenosti, vyjadrovania a zverejňovania svojich názorov.
4. Svojím správaním spoluvytvárajú atmosféru vysokej pracovnej a spoločenskej morálky na pracovisku a prispievajú tak k formovaniu zodpovedajúcich medziľudských vzťahov nielen s kolegami, ale aj so študentmi univerzity.
5. Majú odmietavý postoj k fyzickému a psychickému násiliu. Odmietajú všetky priame i nepriame formy diskriminácie.
6. Sú lojálni k univerzite. Ctia a rešpektujú meno univerzity, jej históriu a tradície.
7. Za zásadné považujú rámcové zásady dobrého správania sa vo výskume, čím podporujú upevňovanie vedecko-výskumných štandardov akademickej obce.
8. Využívajú informácie, ktoré súvisia s aktivitami UNIZA len na pracovné a študijné účely, nezneužívajú svoje postavenie, informačné systémy a majetok UNIZA na svoj osobný prospech ani na prospech tretích osôb, ani na akúkoľvek formu korupcie.
9. Dodržiavajú pravidlá politickej neutrality na akademickej pôde.

Článok 3

Vzťah k univerzite a verejnosti

1. Vedenie UNIZA spolu s ostatným riadiacimi zamestnancami sa usiluje o vytváranie pracovného prostredia podporujúceho profesionálny aj osobnostný rozvoj zamestnaneckej i študentskej časti UNIZA. UNIZA verí, že tento prístup povedie k excelentným výsledkom a tiež k hrdosti na príslušnosť k UNIZA a k jej jednotlivým súčasťam. Vo svojich činnostiach všetci členovia akademickej obce ako aj ďalší zamestnanci UNIZA vždy konajú tak, aby zachovali vážnosť, vysoký spoločenský kredit a postavenie UNIZA.
2. Zamestnanci a študenti univerzity pri svojich študijných pobytoch mimo akademickej pôdy univerzity jednájú tak, aby svojim konaním reprezentovali dobré meno univerzity.
3. Zamestnanci a študenti akademickej obce vo vzťahu k verejnosti zdôrazňujú hodnotu vzdelanosti, v rozsahu svojich poznatkov informujú o vedecko-výskumných výsledkoch a ich dopadoch na rôzne oblasti ľudskej činnosti.

Článok 4

Zásady pri pedagogickej činnosti

1. Pedagogická činnosť vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov je založená na princípoch tolerancie, úcty k pravde, úcty k človeku a jeho osobnosti, rešpektu ku slobode myslenia, vyjadrovania a objektivity.
2. Vysokoškolskí učители a výskumní pracovníci rešpektujú právo študentov na slobodný prístup k vzdelaniu, podporujú ich kreatívnu prácu s cieľom podnietiť rozvoj ucelenej osobnosti, tak z odborného ako aj etického hľadiska.
3. Vysokoškolskí učители a výskumní pracovníci využívajú možnosť akademickej pôdy na slobodné a objektívne odovzdávanie svojich vedeckých, odborných a pedagogických poznatkov a znalostí rešpektujúc právo na vzdelanie a informácie študentov univerzity.
4. Vzťahy členov akademickej obce sú vytvárané na báze kolegiality a vzájomné rokovania sú vždy korektné.

5. Vysokoškolskí učители a výskumní pracovníci nezneužívají svoje postavenie ako nadradené. Nežiadajú od študentov činnosti, ktoré sú predmetom ich vlastných povinností a neprivlastňujú si práce študentov. Ak je to opodstatnené, výsledkom práce študujúcich preukazujú rešpekt uznaním ich ako autorov, či spoluautorov v rámci publikačnej činnosti a zverejňovania výsledkov výskumu.
6. Pri pedagogickej činnosti si vysokoškolskí učители a výskumní pracovníci plnia svoje pracovné povinnosti čestne, zodpovedne a na vysokej profesionálnej úrovni. Využívajú fond pracovného času len na aktivity, ktoré korešpondujú s pracovnou náplňou a pracovnou zmluvou. Všetky mimopracovné aktivity realizujú až po odpracovaní pracovnej doby. Zamestnanec je povinný vyžiadať si od rektora predchádzajúci písomný súhlas na výkon zárobkovej činnosti, ktorá je zhodná s predmetom činnosti zamestnávateľa v súlade s ustanoveniami Zákonníka práce a Pracovným poriadkom Žilinskej univerzity v Žiline.
7. Vysokoškolskí učители a výskumní pracovníci sa usilujú o vlastný odborný rast a získané najnovšie poznatky sa snažia ponúknuť vo výučbe v čo najkvalitnejšej a zrozumiteľnej forme.
8. Vysokoškolskí učители a výskumní pracovníci pri hodnotení študijných výsledkov ako aj hodnotení výsledkov vedeckej práce hodnotia vždy spravodlivo a transparentne výsledky práce študentov, prípadne zamestnancov tak, aby nevznikali v podobných prípadoch neodôvodnené rozdiely. Nepristupujú na akúkoľvek formu ovplyvňovania výsledkov študentov, čím podporujú protikorupčné správanie v súlade so smernicou č. 209 Študijný poriadok pre 1. a 2. stupeň vysokoškolského štúdia na Žilinskej univerzite v Žiline, ako aj a smernicou č. 110 Študijný poriadok pre 3. stupeň vysokoškolského štúdia na Žilinskej univerzite v Žiline.
9. V súlade s Etickým kódexom nie je možné umožniť študentom UNIZA, aby pri vypracovaní záverečných prác 1., 2. alebo 3. stupňa, boli vedení osobou im blízkou, ktorou je v súlade s Občianskym zákonníkom príbuzný v priamom rade, rodič, súrodenec a manžel alebo iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom. Rovnakú zásadu ctí UNIZA aj v oblasti hodnotenia výsledkov štúdia alebo vedecko-výskumnej práce, kedy by tieto osoby nemali byť priamou súčasťou habilitačných a inauguračných konaní a rovnako nesmú byť na pracovisku UNIZA zaradení v priamom vzťahu nadriadenosti a podriadenosti v súlade so zákonom č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

Článok 5

Zásady pri vedecko-výskumnej činnosti

Vysokoškolskí učители, výskumní pracovníci a študenti:

1. Považujú vedeckú, výskumnú a vývojovú prácu ako prostriedok zvyšovania úrovne poznania spoločnosti, čím sa zvyšuje kvalita výučby študentov univerzity a prestíž univerzity.
2. Pri svojich vedeckých a výskumných prácach využívajú vedecký prístup a ich výskum spočíva v hľadaní a získavaní poznania prostredníctvom systematického skúmania a myslenia, pozorovania a experimentovania. Vedecký výskum preniká do všetkých zložiek spoločnosti, je jej integrálnou súčasťou a jedným zo základných zdrojov jej materiálneho a duchovného bohatstva a dosiahnutia primeranej kvality života pre všetkých občanov.
3. Si uvedomujú plnú zodpovednosť za objektivitu a vierohodnosť svojich výsledkov bádania. Pri zverejňovaní výsledkov dbajú o ich úplnosť, preukázateľnosť a objektivnosť.
4. Rešpektujú základné zásady výskumu a to:
 - a) spoľahlivosť pri zabezpečovaní kvality výskumu, ktorá sa odráža v návrhu jeho koncepcie, metodológii, analýzach a vo využívaní zdrojov,
 - b) čestnosť pri vývoji, vykonávaní, posudzovaní, podávaní správ a komunikácii výskumu transparentným, poctivým, úplným a nestranným spôsobom,
 - c) rešpekt voči kolegom, účastníkom výskumu, spoločnosti, ekosystémom, kultúrnemu dedičstvu a životnému prostrediu,
 - d) zodpovednosť za výskum od prvotnej myšlienky až po jeho publikovanie, za jeho riadenie a organizáciu, odbornú prípravu, dohľad a odborné vedenie a za širšie dôsledky výskumu.
5. Vykonávajú svoju expertnú, hodnotiteľskú a oponentskú prácu osobne, nezávisle a korektne.

6. Sprístupňujú a zverejňujú svoje výsledky bádania pre ďalší rozvoj odboru. Výsledky vzdelávacej a vedecko-výskumnej a vývojovej činnosti získanej na pôde univerzity neposkytujú tretím osobám s cieľom získania osobitného prospechu alebo znevýhodnenia univerzity. Pokiaľ je to možné, riadia sa princípmi otvorenej vedy ako jedným z predpokladov posilnenia Európskeho výskumného priestoru.
7. Vo vzťahu k domácej a zahraničnej vedeckej a pedagogickej komunite sa správajú korektne, uznávajú pravidlá právnej ochrany autorských diel, duševného vlastníctva a dbajú na dobré meno univerzity.
8. Pri realizácii svojich projektov majú právo požiadať Etickú komisiu univerzity o stanovisko, či ich výskumná činnosť je v súlade s etickými zásadami univerzity.

Článok 6

Zásady vo výskumnej praxi UNIZA a neprijateľné praktiky výskumu

1. UNIZA vytvára výskumné prostredie, ktoré má rozhodujúcu úlohu pri zabezpečovaní integrity výskumu, plne rešpektujúc pravidlá výskumnej praxe, v rámci ktorých zamestnanci aj študenti univerzity:
 - a) ochraňujú duševné a materiálne vlastníctvo univerzity a snažia sa o budovanie jej dobrého mena,
 - b) musia poznať a dodržiavať základné pravidlá a predpisy, ktorými sa riadi ich činnosť a sú si vedomí obmedzení, ktoré z nich vyplývajú,
 - c) zameriavajú svoju činnosť na rozširovanie hraníc vedeckého poznania a jeho využitie v prospech spoločnosti,
 - d) v rámci výskumnej spolupráce sú zodpovední za integritu výskumu a všetci partneri sa na začiatku formálne dohodnú na cieľoch výskumu, na transparentnom a otvorenom spôsobe komunikácie a v neposlednom rade na publikovaní výsledkov výskumu,
 - e) si musia byť vedomí svojej zodpovednosti za kvalitu výskumu a dôveryhodnosť získaných výsledkov, preto navrhujú, vykonávajú, analyzujú a dokumentujú výskum starostlivo a uvážene, aby výsledky vedeckého výskumu boli overiteľné a reprodukovateľné,
 - f) využívajú finančné prostriedky určené na výskum riadne, svedomito, hospodárne a efektívne,
 - g) publikujú výsledky a interpretáciu výskumu otvorene, čestne, transparentne a presne,
 - h) v odôvodnených prípadoch zachovávajú dôvernosť dát alebo zistení, svoje poznatky však sprístupňujú štandardným spôsobom, pričom dbajú na ochranu prvenstva, svojich autorských práv a práv spoluautorov, práva duševného vlastníctva a práva univerzity, ako aj práva ďalších osôb podieľajúcich sa na výskume,
 - i) pri výskume, ktorého sa zúčastňujú, zaručujú dobrovoľnosť účasti, rešpektujú ľudskú dôstojnosť a samotný výskum prebieha takým spôsobom, aby nedošlo k psychickému ani fyzickému ublíženiu zúčastneným,
 - j) vo verejných vystúpeniach zameraných na šírenie vedeckých poznatkov a dosiahnutých výsledkov sa riadia odbornosťou, v ktorej vykonávajú výskumnú, vývojovú, inovačnú alebo pedagogickú činnosť, pričom rozlišujú medzi odborným stanoviskom a osobným názorom,
 - k) dodržiajú princípy nestrannosti na ideologických či politických názoroch a tiež nezávislosti od vonkajších ekonomických, finančných, záujmových, prípadne iných nátlakových skupín,
 - l) pri výskumnej činnosti ako aj v riadiacich a podporných činnostiach postupujú tak, aby sa vylúčila akákoľvek možnosť konfliktu záujmov, ktorá by viedla k zníženiu dôveryhodnosti organizácie, osôb, dosiahnutých výsledkov, publikácií, verejných vystúpení, recenzných a oponentských konaní, riadiacich, rozhodovacích a podporných činností,
 - m) pri posudzovateľskej, oponentskej, hodnotiacej a expertnej činnosti používajú výlučne objektívne kritériá, nezávislé od svojich vlastných osobných presvedčení a opierajú sa

- n) o poznatky, teórie a metódy príslušnej vednej disciplíny,
 - o) odmietnu vykonať hodnotenie, ak sú si vedomí konfliktu záujmov, alebo ak by závery ich odborného stanoviska mohli byť ovplyvnené osobným záujmom,
 - p) rozvíjajú nezávislé, kritické myslenie, zodpovedný prístup k plneniu pracovných povinností, pričom rešpektujú právo na slobodné vyjadrenie názoru,
 - p) podporujú kvalifikačný rast študentov a kolegov - výskumných pracovníkov, ich bádateľskú a publikačnú aktivitu, medzinárodné kontakty a uvádzajú ich medzi autorov publikácií, pokiaľ k ich vzniku tvorivo prispeli.
2. Nedodržanie etických pravidiel výskumnej praxe je porušením pracovných povinností zamestnanca a v prípade porušenia zo strany študenta sa uvedené kvalifikuje ako porušenie smernice č. 209 Študijný poriadok pre 1. a 2. stupeň vysokoškolského štúdia na Žilinskej univerzite v Žiline, smernice č. 110 Študijný poriadok pre tretí stupeň vysokoškolského štúdia na Žilinskej univerzite v Žiline, prípadne porušenie smernice č. 201 Disciplinárny poriadok pre študentov Žilinskej univerzite v Žiline.
 3. Nedodržanie etických pravidiel výskumnej praxe poškodzuje výskumné procesy, narúša vzťahy medzi výskumnými pracovníkmi, podkopáva dôveru vo výskum a jeho dôveryhodnosť, kedy môže dôjsť až k strate vážnosti, profesijnej reputácie a plytvaniu zdrojmi.
 4. UNIZA kladie dôraz na vynaloženie maximálneho úsilia, aby sa neprijateľným praktikám výskumu predchádzalo, odrádzalo sa od nich a boli ukončené, a to prostredníctvom odbornej výchovy, dozoru a vedenia a prostredníctvom rozvoja pozitívneho a stimulujúceho výskumného prostredia.
 5. Identifikácia a vyriešenie prípadov neprijateľných praktík výskumu, v ideálnom prípade úplná eliminácia ich vzniku, predstavujú jednu z dôležitých oblastí rozvoja nielen akademickej obce, ale aj celej spoločnosti.

6. Formy porušenia etických pravidiel výskumu je možné vymedziť nasledovne:

a) za mimoriadne závažné porušenie správania sa považuje:

- 1) vytváranie vymyslených výsledkov a ich zaznamenávanie tak, ako keby boli skutočné,
- 2) manipulácia s výskumným materiálom, zariadeniami alebo procesmi, alebo neopodstatnená zmena, vynechanie alebo vypustenie dát alebo výsledkov,
- 3) použitie práce a myšlienok iných ľudí bez uvedenia riadneho odkazu na pôvodný zdroj, čím sa porušujú práva pôvodného autora alebo autorov, pôvodcu alebo spolupôvodcov k výsledkom ich tvorivej duševnej činnosti,
- 4) krádež, podvod, či podvrh v akejkoľvek fáze procesu vedecko-výskumnej práce od zámeru až po zverejnenie výsledkov.

b) za závažné porušenie správania sa považuje:

- 1) manipulácia s autorstvom (autorskými podielmi) alebo znevažovanie úlohy ostatných výskumných pracovníkov v publikáciách,
- 2) neodôvodnené odďaľovanie publikovania výsledkov iných osôb, najmä pri recenznom konaní,
- 3) neodôvodnené obviňovanie iných osôb z porušovania zásad etického správania,
- 4) zavádzanie a klamanie verejnosti prezentovaním skreslených a nepravdivých informácií o dosiahnutých výsledkoch alebo o ich možnom využití v praxi,
- 5) publikovanie eticky pochybným spôsobom vrátane využívania eticky pochybných publikačných platforiem,
- 6) zakladanie alebo podpora časopisov, ktoré podkopávajú kontrolu kvality výskumu (tzv. predátorské časopisy),
- 7) ohrozovanie nezávislosti výskumného procesu alebo oznamovania jeho výsledkov zaujatým spôsobom v prospech financovateľov/podporovateľov výskumu,
- 8) zdržiavanie alebo neprimerané bránenie v práci iným výskumným pracovníkom,
- 9) obhajovanie a krytie správania, ktoré je v rozpore so zásadami uvedenými v tomto kódexe vrátane poukazovania na nutnú poslušnosť či lojalitu.

c) za nepripustné správanie sa považuje:

- 1) opätovné publikovanie podstatných častí z vlastných skorších publikácií vrátane prekladov bez riadneho uvedenia alebo citovania originálu (tzv. autoplágátorstvo),
 - 2) selektívne citovanie s úmyslom podporiť vlastné zistenia alebo vyhovieť redaktorom, recenzentom či kolegom,
 - 3) neposkytnutie výsledkov výskumu,
 - 4) bezdôvodné rozširovanie bibliografie,
 - 5) skresľovanie výsledkov výskumu,
 - 6) zveličovanie významu a praktického uplatnenia výsledkov výskumu,
 - 7) zneužívanie služobného veku na porušovanie integrity výskumu,
 - 8) ignorovanie údajného porušovania integrity výskumu alebo utajovanie nevhodných reakcií na porušenie etických a iných pravidiel výskumu,
 - 9) publikovanie výlučne za účelom vykazovania prác ako vedeckého výstupu.
7. V prípade, že bude zistené správanie sa v súlade s článkom 6 ods. 6 tejto smernice, bude ako prvý toto správanie (podnet) riešiť vedúci pracoviska, kde k porušeniu týchto pravidiel došlo. V prípade, že by sa porušenie týkalo osôb z rôznych pracovísk UNIZA, je povinným riešiť túto situáciu ich spoločný priamy nadriadený. Vedúci pracoviska alebo spoločný priamy nadriadený sú povinní ustanoviť ad hoc komisiu na prerokovanie doručeného podnetu, prípadne postúpia doručený podnet na rokovanie Etickej komisii UNIZA alebo komisii podľa Smernice č. 248 Prevencia a eliminácia fyzického a psychického násillia na Žilinskej univerzite v Žiline.

Článok 7

Zásady pre študentov univerzity

1. Študent má v úcte meno, symboly UNIZA a jej súčastí, akademických funkcionárov, pedagogických pracovníkov i ostatných zamestnancov univerzity.
2. Študent sa správa tak, aby nedošlo k narušeniu vzájomných vzťahov vytváraných pre úspešné zvládnutie štúdia.
3. Študent slobodne vyjadruje svoje odborné názory, ctí slobodu slova a kritického myslenia, slobodnú výmenu názorov a informácií.
4. Pri riešení problémov vyučovacieho procesu a organizácie života na UNIZA sa s dôverou obracia na svojich pedagógov, akademických funkcionárov a členov akademického senátu, pričom rešpektuje ich pracovné povinnosti a právo na súkromie.
5. Študent si je vedomý svojej zodpovednosti za následky konania počas vyučovacieho procesu, rešpektuje študijné poriadky fakúlt univerzity a využíva ich ustanovenia v súlade s dobrými mravmi, počas vyučovania je pozorný, aktívny a prichádza na vyučovanie a na skúšky pripravený. Študent nenarušuje priebeh vyučovania alebo skúšky svojím neskorým príchodom alebo predčasným odchodom, vyrušovaním vyučujúceho a ostatných študentov činnosťou, ktorá nie je spojená s vyučovaním, počas vyučovania používa informačné a komunikačné prostriedky v súlade s usmernením vyučujúceho. Na vyučovanie neprichádza pod vplyvom alkoholu a iných omamných látok, počas vyučovania nekonzumuje jedlo a nespí.
6. Študent pri spracovávaní seminárnych, semestrálnych, záverečných prác a pri publikovaní výsledkov vedeckej práce sa správa v súlade s článkom 6 tejto smernice ako aj v súlade so smernicou č. 209 Študijný poriadok pre 1., 2 stupeň vysokoškolského štúdia na Žilinskej univerzite v Žiline a smernicou č. 110 Študijný poriadok pre 3. stupeň vysokoškolského štúdia na Žilinskej univerzite v Žiline. Počas písomných prác a počas skúšok neodpisuje od spolužiakov a používa iba skúšajúcim povolené študijné pomôcky.
7. Študent počas vyučovania rešpektuje vyučujúcich aj spolužiakov, správa sa voči nim korektne, taktne a tolerantne. Pri oslovení pedagógov a kolegov, vo verbálnej i e-mailovej komunikácii, rešpektuje pravidlá spoločenského správania. Nikoho neobťažuje, nediskriminuje, neuráža pre jeho pôvod, národnosť, náboženstvo, vek, pohlavie, sexuálnu orientáciu, prípadne zdravotné postihnutie, nepoužíva násillie alebo hrozbu násillím.

8. Študent v priestoroch univerzity dodržiava zásady spoločenského styku. Na vyučovanie a na skúšku prichádza v primeranom spoločenskom oblečení v súlade s odporúčaniami UNIZA. Na športových aktivitách a praktických zamestnaniach rešpektuje pri obliekaní požiadavky vyučujúcich.
9. Študent sa správa šetrne voči majetku univerzity. Technické prostriedky, výpočtovú techniku a internet používa iba pre potreby výučby, nezneužíva ich na komerčné účely alebo na protiprávne aktivity. Pri ich používaní dodržiava bezpečnostné predpisy a zásady ochrany zdravia a života.

Článok 8 **Porušenie Etického kódexu**

1. Etický kódex zaväzuje všetkých zamestnancov a študentov univerzity, aby sa správali v súlade s jeho požiadavkami. Akékoľvek porušenie a následné opatrenia rieši etická komisia univerzity, ktorú vymenúva rektor. Všetky prípadné spory v tejto oblasti je potrebné riešiť dôsledne a transparentne.

Článok 9 **Etická komisia univerzity**

1. Etická komisia sa zriaďuje ako stály poradný orgán rektora pre vykonávanie činností definovaných v tejto smernici. Výsledkom rokovania Etickej komisie je stanovisko, ktoré predseda Etickej komisie doručí rektorovi, dekanovi alebo inému vedúcemu súčasti UNIZA v súlade s Organizačným poriadkom UNIZA, do kompetencie ktorého patrí osoba, ktorá je Etickou komisiou riešená, či už je to zamestnanec alebo študent UNIZA. Stanovisko prijaté na základe žiadosti podľa článku 11 ods. 6 tejto smernice sa doručuje aj žiadateľovi.
2. Etická komisia univerzity má 5 členov a pokiaľ sa riešený podnet týka študenta, bude členom komisie aj študent nominovaný na túto pozíciu študentskou časťou Akademického senátu UNIZA, v prípade potreby si môže predseda Etickej komisie prizvať na konzultáciu aj experta na riešenú problematiku.
3. V prípade, ak Etická komisia vydáva stanovisko v zmysle článku 11 ods. 8 tejto smernice, doplní sa o ďalších 4 členov, a to 2 stálych členov zo zamestnancov UNIZA a 2 ad hoc externých členov, ktorí sú odborníkmi v danej oblasti. Rozšírená Etická komisia má 9 členov a z tohto počtu sa vychádza pri uznávaniaschopnosti Etickej komisie pre daný bod rokovania.
4. Hlasovacie právo majú všetci členovia Etickej komisie, t.j. stáli členovia a rovnako aj členovia rozšírenej Etickej komisie.
5. Predsedu, podpredsedu a členov Etickej komisie vymenúva a odvoláva rektor.
6. Funkčné obdobie členov Etickej komisie je stanovené na štyri roky.
7. Členstvo v Etickej komisii UNIZA zaniká skončením funkčného obdobia, doručením žiadosti člena o skončenie členstva, odvolaním člena alebo úmrtím člena.
8. Členstvo v Etickej komisii univerzity je čestné. Rektor môže udeliť za vykonávanie činnosti v Etickej komisii odmenu.

Článok 10 **Zasadnutia Etickej komisie a zabezpečenie jej činnosti**

1. Predseda Etickej komisie zvoláva zasadnutie Etickej komisie podľa potreby alebo na základe podnetu, ktorý mu bol doručený.
2. Predmetom rokovania Etickej komisie je podnet na porušenie Etického kódexu UNIZA, ktorý je doručený predsedovi Etickej komisie okrem prípadov, kedy sa postupuje v súlade s článkom 6 ods. 7 tejto smernice. Za podnet na rokovanie sa považuje aj podanie žiadosti v zmysle článku 11 ods. 6 tejto smernice.
3. Riadne zasadnutie Etickej komisie sa uskutočňuje minimálne jedenkrát ročne.

- Na žiadosť rektora je predseda Etickej komisie povinný bezodkladne, najneskôr do 10 dní zvolať mimoriadne zasadnutie Etickej komisie. Mimoriadne zasadnutie Etickej komisie zvolá jej predseda aj v prípade doručenia opodstatneného podnetu alebo žiadosti na rokovanie alebo ak o to písomne požiada nadpolovičná väčšina členov Etickej komisie.
4. Predseda riadi činnosť Etickej komisie, zvoláva a vedie zasadnutia Etickej komisie. V prípade jeho neprítomnosti riadi činnosť Etickej komisie, zvoláva a vedie zasadnutia Etickej komisie ním poverený podpredseda Etickej komisie.
 5. Ak sa niektorý člen nemôže z vážnych dôvodov rokovania zúčastniť, je povinný sa včas písomne alebo elektronicky ospravedlniť predsedovi a podpredsedovi Etickej komisie.
 6. Rokovania Etickej komisie sú neverejné. V prípade potreby môže na rokovanie predseda Etickej komisie prizvať ďalších účastníkov.
 7. Členovia Etickej komisie sú viazaní mlčanlivosťou, rovnako ako aj prizvaní účastníci.
 8. Program jednotlivých rokovaní a tiež časový harmonogram zasadnutí Etickej komisie na príslušný akademický rok vypracúva predseda Etickej komisie.
 9. Zasadnutia Etickej komisie sa riadia programom jednotlivých rokovaní. Do programu jednotlivých rokovaní môže predkladať návrhy každý člen Etickej komisie.
 10. Etická komisia je uznášaniaschopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej členov, vrátane jej predsedu alebo ním povereného podpredsedu.
 11. Zo zasadnutia Etickej komisie sa vyhotovuje zápis. Vyhotovený zápis podpisuje zvolený zapisovateľ, ktorý je zároveň členom Etickej komisie a predseda, resp. v čase neprítomnosti predsedu, podpredseda Etickej komisie.
 12. V prípade, že Etická komisia prerokúva na svojom zasadnutí podnet prijatý predsedom Etickej komisie, v zápise bude uvedené, či došlo k porušeniu pravidiel Etického kódexu.
 13. Na prijatie stanoviska je potrebná nadpolovičná väčšina prítomných členov Etickej komisie. Hlasovanie je neverejné.
 14. Zápis a stanovisko odovzdáva predseda Etickej komisie rektorovi, dekanovi alebo inému vedúcemu súčasťi UNIZA v súlade s Organizačným poriadkom UNIZA alebo vedúcemu súčasťi UNIZA v súlade s článkom 9 ods. 1 tejto smernice. V prípade, že zápis obsahuje prerokovanie podnetu, tento zápis je predseda Etickej komisie povinný predložiť rektorovi dekanovi alebo inému vedúcemu súčasťi UNIZA v súlade s Organizačným poriadkom UNIZA do 7 dní.
 15. Všetky originálne písomnosti týkajúce sa osobných údajov budú uložené v spise u predsedu Etickej komisie.

Článok 11

Podávanie podnetov na Etickú komisiu a rokovanie Etickej komisie

1. V súvislosti s dodržiavaním Etického kódexu má každý člen akademickej obce a zamestnanec univerzity právo podať podnet predsedovi Etickej komisie.
2. Podnet na porušenie pravidiel Etického kódexu môže podať ktorýkoľvek zamestnanec UNIZA, zamestnanec fakulty, študent UNIZA alebo akákoľvek iná osoba, ktorá sa dozvedela o konaní študenta alebo zamestnanca UNIZA, ktoré by mohlo mať znaky porušenia Etického kódexu, a to podaním predsedovi Etickej komisie. Podnet sa podáva písomne v listinnej podobe s vlastnoručným podpisom alebo v elektronickej podobe s autorizovaným elektronickým podpisom. Ak podnet podaný elektronicky nie je autorizovaný, ani odoslaný prostredníctvom prístupového miesta, ktoré vyžaduje úspešnú autentifikáciu toho, kto podnet podáva, musí ju osoba, ktorá podnet podáva, do troch pracovných dní od jej podania doplniť písomne s vlastnoručným podpisom alebo autorizovaným elektronickým podpisom, inak sa podnet odloží.
3. Podnet musí obsahovať minimálne meno a priezvisko predkladateľa, podpis predkladateľa, stručný popis situácie, ustanovenie Etického kódexu, ktoré bolo porušené alebo nebolo uplatňované.
4. Ak je podnet doručený ako anonymný, tento sa len zaeviduje a ďalej nebude prerokovávaný.
5. Riadne podaný podnet podľa čl. 11 ods. 2 a 3, ako aj podľa čl. 11 ods. 6 je Etická komisia povinná prerokovať najneskôr do jedného mesiaca od jeho prijatia alebo postúpiť

- na vedúceho súčasti v súlade s článkom 6 ods. 7 tejto smernice.
6. Za podnet na rokovanie Etickej komisie sa považuje aj žiadosť o vydanie stanoviska Etickej komisie k:
 - a) projektu,
 - b) publikácii (článok, knižná publikácia, monografia a pod.),
 - c) záverečnej práci.
 7. Žiadosť podľa ods. 6 tohto čl. smernice musí obsahovať minimálne informácie/prílohy uvedené vo formulári, ktorý je prílohou tejto smernice, a ktoré sú potrebné na posúdenie žiadosti. V prípade, ak žiadosť neobsahuje požadované informácie/prílohy, predseda Etickej komisie požiada o doplnenie žiadosti do 15 dní odo dňa doručenia výzvy na doplnenie žiadosti. O žiadosti, ktorá nebude doplnená Etická komisia nerokuje.
 8. V stanovisku Etickej komisie pri prerokovaní žiadosti podľa ods. 6 tohto článku smernice Etická komisia uvedie, že žiadosť:
 - a) schvaľuje bez pripomienok,
 - b) schvaľuje s pripomienkou/pripomienkami,
 - c) neschvaľuje, s možnosťou prepracovania a opätovného prerokovania,
 - d) neschvaľuje, bez možnosti prepracovania a opätovného prerokovania.
 9. Etická komisia stanovisko prijaté podľa ods. 8 písm. b) a c) tohto čl. smernice odôvodní. Etická komisia vydá stanovisko podľa ods. 8 písm. d) tohto čl. smernice v prípade, ak je žiadosť v rozpore s etickými princípmi, platnými právnymi predpismi alebo medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná, a podľa ktorých komisia postupuje pri posúdení žiadosti.
 10. V prípade riešenia podnetu v súlade s touto smernicou, je kladený dôraz na súčinnosť všetkých zúčastnených strán a dôsledne sa dbá na najvyššiu možnú ochranu súkromia.
 11. Stanovisko Etickej komisie bude v prípade zistenia porušenia Etického kódexu obsahovať odporúčanie alebo návrh nápravných opatrení na ďalší postup orgánov príslušných na rozhodovanie, ktorými sú rektor, dekan alebo iný vedúci súčasti UNIZA v súlade s Organizačným poriadkom UNIZA.
 12. So stanoviskom Etickej komisie musia byť písomne oboznámené všetky zúčastnené strany.
 13. Zamestnanec, ktorého sa stanovisko Etickej komisie týka má právo do 7 dní odo dňa doručenia stanoviska Etickej komisie požiadať o nápravu voči stanovisku Etickej komisie formou podania žiadosti o nápravu a vysvetlenia rektorovi, dekanovi alebo inému vedúcemu súčasti UNIZA v súlade s Organizačným poriadkom UNIZA, a ten žiadosť zväží pri stanovení nápravných opatrení.
 14. Výsledkom rokovania Etickej komisie môže byť aj odporúčanie postupu v súlade s § 108f a nasl. zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VŠ“).
 15. V prípade zistenia porušenia Disciplinárneho poriadku Žilinskej univerzity v Žiline bude postúpený podnet na prerokovanie Disciplinárnej komisii UNIZA alebo Disciplinárnej komisii na fakulte.

Článok 12 **Záverečné ustanovenia**

1. Smernica nadobúda platnosť dňom podpisu rektorom a účinnosť dňom zverejnenia.
2. Smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov a študentov univerzity.
3. Ruší sa Smernica č. 176 Etický kódex Žilinskej univerzity v Žiline a Smernica č. 177 Rokovací poriadok Etickej komisie Žilinskej univerzity v Žiline.
4. Súčasťou smernice je Príloha č. 1 vzor Žiadosť o stanovisko Etickej komisie Žilinskej univerzity v Žiline k výskumu.
5. Dodatok č. 1 nadobúda platnosť dňom jeho podpisu rektorom a účinnosť dňom jeho zverejnenia.

prof. Ing. Ján Čelko, CSc.
rektor